

Sygn. akt I ACa 852/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2021 roku

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Ewa Mierzejewska (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Popek
Sędzia:	SA Magdalena Kuczyńska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 marca 2021 roku w L.

sprawy z powództwa (...) Spółki z Ograniczoną odpowiedzialnością w L.

przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Grupy (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

o wyłączenie spod egzekucji

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 6 czerwca 2019 roku, sygn. akt IC 1013/17

I. zmienia w całości zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w punkcie I oddala powództwo;

b) w punkcie II zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz Syndyka Masy Upadłości Grupy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz Syndyka Masy Upadłości Grupy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. kwotę 7.160,50 zł (siedem tysięcy sto sześćdziesiąt złotych i 50/100) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt I ACa 852/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 czerwca 2019 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zwolnił spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie w sprawie (...) z wniosku Grupy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. przeciwko dłużnikowi (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. należące do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L., zajęte w dniu 24 czerwca 2015 roku ruchomości w postaci paliwa ON w ilości 6.300 litrów oraz benzyny 95 w ilości 1.400 litrów na stacji paliw w C., a także paliwa ON w ilości 15.500 litrów oraz benzyny 95 w ilości 1.600 litrów na stacji paliw w S. oraz gotówkę w kwocie 7.910 złotych

znajdującą się w kasach obu stacji paliw; a nadto zasądził od pozwanego Syndyka na rzecz powodowej Spółki kwotę 6.148 złotych tytułem części kosztów procesu, nie obciążając pozwanego pozostałymi kosztami na rzecz powódki.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

W pozwie z dnia 27 lipca 2015 roku skierowanym przeciwko Grupie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C., powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. wnosila o zwolnienie spod egzekucji ruchomości w postaci paliwa zajętego na stacjach paliw w C. przy ul. (...) i w S. oraz gotówki w kwocie 7.910 złotych z kasy obu tych stacji paliw, które to ruchomości zostały zajęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie w sprawie egzekucyjnej (...) prowadzonej z wniosku pozwanej Grupy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M.. W uzasadnieniu żądania powódka wskazała, że będące przedmiotem zajęcia ruchomości stanowią jej własność. O zajęciu powódka dowiedziała się w dniu 26 czerwca 2015 roku i niezwłocznie powiadomiła Komornika dokonującego zajęcia, że zajęte ruchomości stanowią jej własność. Okazała Komornikowi umowę agencyjną, z której wynika, że powódka jest właścicielem paliwa do czasu zapłaty pełnej ceny, zaś utarg dobowy z kasy stacji paliw był zapłatą dla powódki za dostarczany do tych stacji towar.

W odpowiedzi na pozew pozwana Spółka nie uznała powództwa podnosząc, że umowa agencyjna jest nieważna ponieważ została zawarta w imieniu P. I. przez osobę, która nie była uprawniona do składania za spółkę oświadczeń woli. Dlatego roszczenie powoda pozbawione jest podstawy faktycznej i prawnej. Nawet jednak w przypadku przyjęcia ważności umowy, roszczenie nie powinno być uwzględnione ponieważ wątpliwości budzi cel i termin zawarcia umowy agencyjnej, która została zawarta w bliskiej czasowej odległości od wszczęcia postępowania egzekucyjnego i zajęcia ruchomości. Umowa ta ma charakter pozorny i zawarta została wyłącznie na użytek toczącego się postępowania egzekucyjnego, w celu uchylecia się przez P. I. od jego skutków. Zapis umowy, że towar powierzony do sprzedaży agentowi pozostaje własnością powierzającego do czasu zapłaty sugeruje, iż strony zawarły umowę z zastrzeżeniem prawa własności, a zastrzeżenie własności na rzecz sprzedającego jest skuteczne wobec wierzycieli nabywcy tylko wówczas, gdy umowa opatrzona została datą pewną. Tymczasem niniejsza umowa została potwierdzona przez notariusza już po zajęciu ruchomości w postępowaniu egzekucyjnym. Oznacza to, że powód nie wykazał, aby umowa istniała przed datą jej potwierdzenia przez notariusza.

Z uwagi na ogłoszoną upadłość pozwanej GRUPY (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C., Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 18 października 2017 roku zawiesił postępowanie w sprawie, a następnie podjął je z udziałem Syndyka Masy Upadłości GRUPY (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C..

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 13 czerwca 2015 roku powodowa spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. zawarła umowę agencyjną z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w M., na mocy której P. I. uzyskała uprawnienie do sprzedaży paliw płynnych oraz innych towarów sprzedawanych na stacjach paliw w C. przy ul. (...) i w S., na podstawie bieżących zamówień. Sprzedaż towarów miała się odbywać „fakturami”, z zastrzeżeniem, że towar powierzony do sprzedaży Agentowi, pozostawał własnością Powierzającego, aż do czasu zapłaty. Pozostałe ustalenia umowy wskazywały, że Agent zobowiązuje się do sprzedaży towarów z marżą handlową, która stanowi wynagrodzenie Agentu. Nadto strony umowy zgodnie ustaliły w § 3 umowy, że wszelkie towary powierzone Agentowi przez Powierzającego, pozostają własnością Powierzającego do czasu zapłaty całej ceny sprzedaży tych towarów, o czym Agent zobowiązał się powiadomić osoby trzecie. Powierzający nie pozostawał odpowiedzialny majątkowo za działania lub zaniechania Agentu, w szczególności nie odpowiadał za zobowiązania Agentu wynikłe z jego działalności gospodarczej. W dacie 29 czerwca 2014 roku umowa została przedstawiona notariuszowi celem poświadczenia daty. Przed dniem dokonania zajęcia powód przekazywał pozwanej spółce (...) paliwo, a mianowicie: w dniu 13 czerwca 2015 roku i 15 czerwca 2015 roku powierzył po 9.859 litrów oleju napędowego, w dniu 19 czerwca 2015 roku 4.536 litrów benzyny, w każdym z tych przypadków - do stacji paliw w C., natomiast do stacji paliw w S. przekazał: w dniu 15 czerwca 2015 roku 21.063 litrów oleju napędowego, a także w dniach 17 czerwca 2015 roku 4.500 litrów benzyny i w dniu 19 czerwca 2015 roku 5.000 litrów benzyny. W dniu 24 czerwca 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Chełmie w sprawie egzekucyjnej (...) toczącej się z wniosku wierzyciela Grupy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C., w oparciu o tytuł wykonawczy-nakaz zapłaty z dnia 9 września 2014 roku Sądu Okręgowego

w Katowicach, w sprawie (...), dokonał zajęcia paliwa ON w ilości 6.300 l oraz benzyny 95 w ilości 1.400 l na stacji paliw w C., a także paliwa ON w ilości 15.500 l i benzyny w ilości 1.600 l na stacji paliw w S.. Dłużnik, jako właściciela paliwa ON w ilości 15.500 l i benzyny w ilości 1.600 l na stacji paliw w S. wymienił E. (...). W dniu 30 czerwca 2015 roku Komornik Sądowy zawiadomił E. (...) o dokonanych w dniu 24 czerwca 2015 roku zajęciach i przesłał protokół zajęcia. W piśmie z dnia 26 i 27 czerwca 2015 roku spółka (...) zwróciła się do Komornika Sądowego o zwolnienie zajętych ruchomości i gotówki spod egzekucji motywując, że stanowią one jego własność, a nie własność dłużnika. Komornik wniosek ten oddalił postanowieniem.

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o zeznania świadka J. P. (1), prezesa powodowej Spółki, który potwierdził zawarcie umowy agencyjnej i wskazał okoliczności jej zawarcia oraz świadka T. M., która była księgową w powodowej Spółce i która zeznała, co do wykonywanych czynności. Świadek kojarzyła Spółkę (...). Zdaniem Sądu, dowody z dokumentów nie były kwestionowane przez strony i nie budziły też wątpliwości Sądu, dlatego zostały uznane za wiarygodne. Zaś jako zgodne z okolicznościami wynikającymi z dokumentów, Sąd I instancji uznał za wiarygodne również zeznania wymienionych świadków. Strona pozwana w toku procesu wносиła o zobowiązanie strony powodowej do przedstawienia dokumentacji księgowej Spółki (...) oraz P. I. na okoliczność wykazania, w jaki sposób były ewidencjonowane środki pieniężne uzyskiwane w ramach zawartej umowy agencyjnej. Zdaniem pozwanego analiza dokumentacji księgowej stron umowy agencyjnej, pozwoliłaby na zweryfikowanie twierdzeń powoda na których powód opierał dochodzone pozewem roszczenie. Nadto, pozwana Spółka wносиła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości na okoliczności stwierdzenia, w jaki sposób były ewidencjonowane środki pieniężne w ramach wykonywanej umowy agencyjnej zawartej pomiędzy stronami, czy z dokumentacji księgowej wynika, że należności wynikające z umowy agencyjnej były księgowane i rozliczane w Urzędzie Skarbowym, czy umowa agencyjna była zawarta, jakie czynności powinny być wykonane, aby można było mówić o faktycznym zawarciu umowy. Wniosek, co do dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości poparła również strona powodowa, ale jednocześnie jej pełnomocnik wskazywał, że nie może złożyć dokumentów księgowych wnioskowanych przez pozwaną Spółkę, gdyż nie ma żadnego kontaktu z powodem. Powód nie reaguje na jego wezwania i pisma. Na rozprawie w dniu 27 marca 2019 roku strona pozwana wносиła o oddalenie wniosku dowodowego z opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości z uwagi na nie złożenie dokumentacji księgowej przez powoda i brak materiału, który stanowiłby podstawę pracy biegłego. Pełnomocnik powodowej Spółki wniosek w przedmiocie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości pozostawił do uznania Sądu, wskazując na słuszność argumentów podnoszonych przez stronę pozwaną. Sąd Okręgowy, dzieląc stanowiska stron oraz mając na uwadze okoliczność, że rolą biegłego nie może być opiniowanie, co do „faktycznego” zawarcia umowy agencyjnej i jej ważności wniosek ten oddalił.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy uznał, że dochodzone pozewem roszczenie jest zasadne. Powód bowiem jest uprawniony żądać zwolnienia zajętych przedmiotów spod egzekucji w sytuacji, gdy zajęcie to narusza jego prawa. Powód własność paliwa i gotówki zajętych na stacjach paliw w C. i w S. wywodził z zawartej w dniu 13 czerwca 2015 roku umowy agencyjnej, zgodnie z którą dostarczał Spółce (...) paliwo i inne towary, które Spółka ta sprzedawała na należących do niej stacjach paliw, jednakże towary te pozostawały własnością powodowej Spółki do czasu zapłaty na nie całej ceny sprzedaży. Fakt dostarczenia przez powoda w okresie od 13 do 19 czerwca 2015 roku paliwa do prowadzonych przez powódkę stacji paliw w C. i S. został potwierdzony złożonymi do akt fakturami, wystawionymi przed datą dokonanego przez Komornika w dniu 24 czerwca 2015 roku zajęcia. Dlatego zajęcie ruchomości wskazanych w tych fakturach, a także gotówki uzyskanej ze sprzedaży, a nie rozliczonej z powodem, było nieuzasadnione. Zdaniem Sądu Okręgowego, wobec niezłożenia przez powoda dokumentacji księgowej i wynikającej stąd niecelowości przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego księgowego na okoliczność „ewidencjonowania środków pieniężnych w ramach wykonywania przez strony umowy agencyjnej oraz rozliczania w Urzędzie Skarbowym należności wynikających z zawartej umowy, pozwana Spółka nie obaliła twierdzenia strony powodowej, że ruchomości i gotówka zajęte w sprawie egzekucyjnej (...) prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie były własnością powoda. Okoliczność tę, potwierdziła nie tylko przywoływana umowa agencyjna, ale także faktury będące dowodem dostarczenia i sprzedaży przez E. (...) paliwa dla P. I., przy założeniu, że paliwo to stanowi własność Powierzającego do czasu zapłaty całej ceny sprzedaży przez Agenta. Równocześnie Sąd I instancji stwierdził,

że nawet gdyby pozwany przedstawił dowody wskazujące na nieważność umowy agencyjnej lub jej bezskuteczność wobec pozwanego, to i tak zajęty towar pozostałby własnością powoda. Nie złożenie przez powódkę dokumentacji księgowej dotyczącej realizacji umowy agencyjnej i świadczącej o rozliczaniu umowy z Urzędem Skarbowym, może stanowić jedynie o odpowiedzialności skarbowej stron umowy, a nie o własności paliwa wskazanego w załączonych fakturach sprzedaży.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał przepis art. 841 § 1 kpc. O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc i art. 99 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany.

Zaskarżył wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisów prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to:

art. 205§1 ksh w związku z art. 38 kc poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji nie uznanie, że umowa agencyjna została zawarta niezgodnie z reprezentacją spółki (...) Sp. z o.o. z daty zawarcia umowy;

art. 81§1 i § 2 kc w związku z art. 590 § 1 kc poprzez brak skutecznego zastrzeżenia prawa własności sprzedawanego paliwa w ramach umowy agencyjnej, wobec braku ważnego oświadczenia o dacie pewnej, na skutek niewiarygodnego oświadczenia notarialnego, a także na skutek posługiwania się nieważną umową agencyjną;

art. 233§ 2 kpc w zw. z 248§ 1 kpc poprzez niezastosowanie przez Sąd rygoru przyznania okoliczności podnoszonych przez powoda w odpowiedzi na pozew dotyczących pozorności zawartej umowy agencyjnej i jej niewykonywania przez powoda, a to wobec nieprzedłożenia przez stronę powodową wnioskowanych dokumentów księgowych, o które wniósł pozwany w odpowiedzi na pozew, a także, do przedłożenia których wzywał Sąd postanowieniem z dnia 12 września 2018 roku na rozprawie;

art. 233§1 kpc w związku z art. 248§1 kpc poprzez nie zwrócenie się do właściwego Urzędu Skarbowego o dostarczenie dokumentacji księgowej związanej z rozliczaniem spornej umowy agencyjnej, przez co bezprzedmiotowy okazał się wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości oraz nie stwierdzono czy umowa była wykonywana przez jej strony;

art. 233§1 kpc poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów przez Sąd orzekający, a to:

a) błędną ocenę zeznań T. M., która zeznała, że nic nie wie o żadnej umowie agencyjnej, podczas gdy osoba zajmująca się księgowością w spółce prowadząca pełną księgowość winna mieć wiedzę na temat takich czynności, a zatem należało ustalić, że taka umowa w istocie nie była nigdy rozliczana przez świadka;

b) brak prawidłowej oceny przez Sąd pominięcia dowodu z przesłuchania świadków R. S. i O. W., którzy mieli zeznać czy udzielili pełnomocnictwa K. D. do zawarcia spornej umowy agencyjnej, co winno zostać ocenione jako okoliczność nieudowodniona;

c) wyciągnięcie błędnych i nielogicznych wniosków płynących ze znajdującego się w aktach sprawy odpisu pełnego KRS spółki (...) Sp. z o.o., z którego treści wynika, że w dacie zawarcia spornej umowy agencyjnej umocowani do jej reprezentacji byli łącznie członkowie zarządu w osobach R. S. i O. W., a nie było w tym czasie ustanowionych prokurentów w spółce;

art. 252 kpc, a to posłużenie się przez powoda dokumentem urzędowym, który jest wewnętrznie sprzeczny, a to poświadczający dnia 29 czerwca 2014 roku, że notariusz poświadczył tego dnia, że została w jego obecności okazana umowa agencyjna w przedmiocie sprzedaży paliw i towarów handlowych wraz z zastrzeżeniem prawa własności z dnia 13 czerwca 2015 roku, co jest niemożliwe wobec nie pokrycia się daty umowy i daty poświadczenia dokumentu przez notariusza, przez co dokument ów jest niewiarygodny i nie powinien wywierać skutków prawnych.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne są prawidłowe jedynie w odniesieniu do okoliczności niespornych między stronami, a mianowicie: co do faktu dokonania w dniu 24 czerwca 2015 roku przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C.w sprawie egzekucyjnej (...), toczącej się z wniosku wierzyciela Grupy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M., zajęcia znajdującego na stacjach paliw w C. i w S. paliwa ON i benzyny 95 w ilościach wskazanych w protokołach zajęcia, tj. paliwa ON- 15.500 litrów na stacji w S. i 6.500 litrów na stacji w C. oraz benzyny 95 -1.600 litrów na stacji w S. i 1.400 litrów na stacji w C. (k.21-22), co do faktu dokonania przez spółkę (...) sp. z o.o. zgłoszenia komornikowi, że Spółka ta jest właścicielem rzeczy, w tym pieniędzy, zajętych przez Komornika (k.17-18), co do faktu oddalenia przez Komornika wniosku tej Spółki o zwolnienie zajętych ruchomości i gotówki spod egzekucji (k.20) i wreszcie co do faktu wystawienia przez powódkę faktur nr (...) opatrzonych datami 15 i 19 czerwca 2015 roku, wskazujących powódkę jako sprzedawcę, a (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w M. jako nabywcę towarów w postaci: w ilości: paliwo ON 21.063 litrów i benzyna 95 5.000 litrów (k.27, 29) - stacja paliwowa w S. oraz paliwo ON 9.859 litrów i benzyna 95 4.536 litrów (k.26, 28)- stacja paliwowa w C..

Tylko w tym zakresie poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny podziela, uznając je za własne. W odniesieniu natomiast do pozostałych okoliczności, które były kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy, a dotyczyły wyjaśnienia kwestii własności rzeczy zajętych w dniu 24 czerwca 2015 roku przez Komornika, zarówno ustalenia Sądu I instancji, jak i ich ocena prawna, dokonane zostały wadliwie, z naruszeniem przepisów prawa materialnego oraz procedury, wskazanych w apelacji i jako takie nie znajdują akceptacji Sądu II instancji. W zakresie tych okoliczności Sąd Apelacyjny dokonał własnych ustaleń, stwierdzając na ich podstawie, że powódka nie wykazała, aby w dacie rzeczonoego zajęcia komorniczego, paliwo znajdujące się na stacji paliw w S. i C., stanowiło własność powodowej Spółki.

W pierwszej kolejności należało rozstrzygnąć sporną między stronami kwestię zawarcia umowy, nazwanej przez powódkę umową agencyjną, wskazującą jako datę jej zawarcia 13 czerwca 2015 roku (k. 23-24). Fakt sporządzenia tegoż dokumentu załączonego do pozwu, a także treść jego postanowień, nie może budzić wątpliwości, skoro wynikają one wprost z literalnego brzmienia zapisów tego dokumentu. Istota sporu dotyczyła jednak tego czy dokument ten został sporządzony w dacie w nim wskazanym, tj. 13 czerwca 2015 roku oraz czy objętą nim umowę zawarły osoby uprawnione do działania w imieniu podmiotów wskazanych jako strony umowy, a w konsekwencji czy towary sprzedawane przez spółkę (...) na stacjach paliwowych w S. i C. były jedynie przez tę spółkę (...), jak zeznał były prezes powódki J. P. (1) (k.218), czy też były własnością sprzedawcy, zaś twierdzenie powódki, że były one jej własnością, zostało sformułowane tylko na użytek żądania dochodzonego w niniejszej sprawie.

W odniesieniu do pierwszej ze wskazanych wyżej kwestii należy stwierdzić, że w umowie, na którą powołuje się powódka, jako podstawę ukształtowania jej relacji gospodarczej ze spółką (...), jako data zawarcia wskazany został „13 czerwca 2015 roku” (k.23). Równocześnie, dla wykazania daty pewnej tej umowy, J. P. (1), pełniący w latach 2014-2015 funkcję prezesa powodowej Spółki, miał okazać ją notariuszowi, który w dniu „29 czerwca 2014 roku”, czynnością odnotowaną w Repertorium A-Nr (...), poświadczył „datę okazania dokumentu” (k.25). Już tylko porównanie daty uwidocznionej w umowie, jako rzekomej daty jej zawarcia, tj. 13 czerwca 2015 roku, z datą dokonania przez notariusza poświadczenia daty okazania dokumentu, tj. 29 czerwca 2014 roku, jednoznacznie dowodzi nieprawdziwości jednej z tych dat. Zważywszy, że w odniesieniu do dokumentu urzędowego, jakim jest poświadczenie dokonane przez notariusza, zachodzi domniemanie prawdziwości tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone (art. 245 kpc), wskazana wyżej sprzeczność daty wynikającej z umowy, która aby była prawdziwa, musiałaby być sporządzona

po upływie roku od daty poświadczenia notarialnego, co z przyczyn oczywistych nie jest możliwe, dowodzi braku wiarygodności zawarcia umowy w dacie w niej wskazanej. Okoliczność ta jest istotna z tego względu, że powód dla wykazania, że zachował on prawo własności paliwa, mimo dostarczenia go do stacji paliw prowadzonych przez spółkę (...), wskazał właśnie na obowiązywanie w dacie zajęcia komorniczego, tj. 24 czerwca 2015 roku umowy agencyjnej, przewidującej zachowanie tego prawa. Obalenie więc twierdzenia, że w dacie zajęcia, rzeczona umowa już istniała i wiązała strony, ma taki skutek, że na powoda przechodzi ciężar wykazania, że mimo wydania rzeczy sprzedanej nadal pozostał jej właścicielem. Jak słusznie wskazuje skarżący, wobec niewykazania przez powoda, że w dniu zajęcia umowa agencyjna była już zawarta, wymogiem wykazania własności rzeczy, którą to własność sprzedawca zastrzegł na swoją rzecz aż do chwili uiszczenia ceny, jest, zgodnie z art. 590 kc w związku z art. 589 kc, wymóg potwierdzenia tegoż zastrzeżenia datą pewną. Zważywszy, że data pewna wynikająca z poświadczenia notarialnego wskazuje na zawarcie umowy po ponad roku po dacie poświadczenia, nie sposób uznać, wymóg daty pewnej, o której mowa w art. 590 kc został przez powódkę spełniony.

Kolejną kwestią, na którą zasadnie wskazywała strona pozwana już w odpowiedzi na pozew, a którą błędnie pominął Sąd I instancji, jest wykazanie uprawnienia osoby występującej w imieniu spółki (...) do reprezentowania tego podmiotu przy zawieraniu przedstawionej przez powódkę umowy (k.23). Z części wstępnej umowy wynika, że spółkę (...) spółki z o.o. w M. „reprezentuje pełnomocnik K. D.”. Pozwana zarzuciła, że osoba ta nie była ani członkiem zarządu wskazanej spółki, ani jej prokurentem. Ze złożonego do akt wypisu z KRS dotyczącego Spółki (...) sp. z o.o. w M. wynika, że zarząd spółki uprzednio tworzyli: J. P. (2) i O. W., natomiast wg. stanu na dzień 13 lipca 2016 roku byli to: K. S., R. S. (k.117-119). Brak natomiast informacji aby K. D. pełnił jakąkolwiek funkcję w organach tej Spółki. Znamienne jest przy tym, że osoba ta na dzień 24 lipca 2015 roku była ujawniona jako prokurent w KRS dotyczącym (...) spółki z o.o. w L. (k. 11-16), a więc spółki będącej stroną przeciwną umowy agencyjnej. W tej sytuacji za zasadne należało uznać żądanie pozwanej, aby strona powodowa wykazała posiadanie przez K. D. pełnomocnictwa do reprezentowania Spółki, czemu powódka nie sprostała, ograniczając się jedynie do twierdzenia, że „Pan K. D. był umocowany do podjęcia czynności prawnej” (pismo pełnomocnika powoda k. 133). Wobec nie wykazania przez powódkę faktu udzielenia pełnomocnictwa K. D., wskazanemu w umowie jako pełnomocnik, przytoczone stwierdzenie strony powodowej jest nie tylko gołosłowne, ale nadto pozostaje w sprzeczności z zeznaniem wskazanego przez powódkę świadka J. P. (1). Świadek ten, twierdząc, że od maja 2014 roku do sierpnia 2015 roku pełnił funkcję prezesa powodowej spółki, zeznał bowiem, że to on „zawierał tę umowę w imieniu powoda” (k. 217). Twierdzenie byłego prezesa powódki pozostaje zatem w całkowitej sprzeczności z zapisem we wskazanej umowie co do reprezentacji powódki. Należy przy tym zauważyć, że świadek J. P. (1) zeznał także, że „była zawarta tylko jedna taka umowa”.

Fakt zawarcia przedmiotowej umowy nie został potwierdzony również w innym dowodzie wskazanym przez powódkę, a mianowicie zeznaniach świadka T. M. pełniącej od marca 2015 roku do sierpnia 2015 roku funkcję głównej księgowej w powodowej spółce. W odniesieniu do kwestii zawierania przez powódkę umów świadek zeznała: „ja nic nie wiem o żadnych umowach jakie miałyby zawrzeć (...) sp. z o.o.”. (k. 365v-366). Pominięcie tego dowodu przez Sąd I instancji zasadnie zarzuca pozwany w apelacji. Nie sposób bowiem odeprzeć zarzut, że osoba prowadząca księgowość nie wie nic odnośnie do faktu zawarcia umowy, która ma być przedmiotem rozliczeń, w tym także wystawiania faktur podlegających sprawdzeniu przez księgowość. Treść przytoczonych zeznań świadka dodatkowo potwierdza, że wskazana przez powódkę umowa, w rzeczywistości nie była realizowana przez wskazane w niej strony.

W świetle powyższego należało uznać, że zarówno zakwestionowana przez pozwaną okoliczność dotycząca prawidłowej reprezentacji powódki przy zawarciu rzeczonyj umowy, jak i fakt zawarcia umowy w dacie w niej wskazanej, nie zostały przez powódkę wykazane. Dlatego zasadnym jest zarzut skarżącej dotyczący braku podstaw do ustalenia, że powódka po wydaniu spółce (...) rzeczy będących przedmiotem sprzedaży, w dalszym ciągu miała pozostać ich właścicielem, aż do chwili w której miała nastąpić za nie zapłata, a nadto była właścicielem środków pieniężnych, które za sprzedaż tych rzeczy uzyskała spółka (...).

Trafnie również skarżąca zarzuca naruszenie przez Sąd Okręgowy wskazanych w apelacji przepisów procedury, którego skutkiem było nieuprawnione wyciągnięcie niekorzystnych dla pozwanej skutków prawnych z faktu nie przedstawienia dowodów przez stronę powodową. Sąd I instancji zobowiązawszy powódkę do złożenia dokumentów

księgowych obrazujących sposób rozliczania transakcji handlowych, która to dokumentacja miała wykazać czy spółka (...) rozliczała się w sposób odpowiadający zasadom księgowym obowiązującym przy wykonywaniu umowy agencyjnej czy też umowy sprzedaży (k.379, 410), błędnie uznał, że wobec nie złożenia tych dokumentów przez powódkę, zaniechanie postępowania dowodowego na powyższe okoliczności, w tym obejmującego dowód z opinii biegłego księgowego (k. 424v), obciąża pozwaną. Jak bowiem wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, brak powyższych dowodów Sąd Okręgowy potraktował jako równoznaczny z „nie obaleniem przez stronę pozwaną” twierdzenia powódki, że ruchomości i gotówka zajęte przez Komornika stanowiły jej własność. Tymczasem, w świetle zaoferowanych przez strony i wyżej omówionych dowodów, to właśnie tej treści twierdzenie strony powodowej wymagało w pierwszej kolejności dowiedzenia, czemu strona ta nie sprostała, natomiast nieuprawnione jest żądanie od strony pozwanej, aby ta „obaliła” nieudowodnione twierdzenie powódki. Ciężar dowiedzenia twierdzeń spoczywa bowiem na tej stronie, która z podnoszonych przez siebie okoliczności wywodzi skutki prawne, nie zaś na odwrót (art. 6kc).

Reasumując, należy stwierdzić, że pozwana udowodniła, że złożona do akt przez powódkę „umowa agencyjna” datowana na 13 czerwca 2015 roku (k. 23-24), która miała stanowić dowód zastrzeżenia na rzecz powódki własności rzeczy zajętych przez komornika w dniu 24 czerwca 2015 roku, nie była skuteczna wobec wierzyciela, którym była pozwana spółka, gdyż nie miała daty pewnej, nie zostało wykazane aby została zawarta przez osobę uprawnioną do reprezentacji spółki (...), a tym samym aby w ogóle w dacie zajęcia wiązała wskazane w niej podmioty i skutkowała zachowaniem własności rzeczy wydanych przez sprzedającego do chwili zapłaty całej ceny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny, dzieląc w całości zarzuty apelacji, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił wywodzone z art. 841§1 kc powództwo, orzekając zgodnie z art. 386 §1 kpc.

Konsekwencją przegrania procesu przez powódkę jest konieczność obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 kpc i art. 99 kpc w związku z art. 391§1 kpc zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Dotyczy to zarówno kosztów poniesionych w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, jak i Sądem II instancji. W pierwszym z tych postępowań pozwany poniósł koszty w kwocie 900 złotych. Obejmują one wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika ustalone zgodnie z §10 ust. 1pkt 7 w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2015 roku, poz. 617). W II instancji poniósł natomiast koszty w łącznej kwocie 7.160,50 złotych. Obejmują one wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 1.012,50 złotych ustalone zgodnie z § 8 ust. 1pkt 7 w związku z §2 pkt 6 i § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 roku, poz.265) oraz opłatę od apelacji w kwocie 6.148 złotych (k.486).

SSA Ewa Popek SSA Ewa Mierzejewska SSA Magdalena Kuczyńska